

**МОДУЛНО СТРУКТУРИРАНЕ НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС ПРИ ОБУЧЕНИЕТО НА
ПРОФЕСИОНАЛИСТИ ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ**

Цветанка Джиганска^{*}, Нанси Славейкова^{*}, Петя Кантарева^{}**

Медицински Университет – София

^{}Филиал „Проф. д-р И. Митев” – Враца, 3000, гр.Враца, ”Университетски комплекс”*

^{**}Факултет по общественно здраве, 1527,София, „Бяло море” №8

България, e-mail: tsvetij@abv.bg

**MODULAR STRUCTURING OF THE LEARNING PROCESS IN THE TRAINING OF
HEALTH CARE PROFESSIONALS**

Tsvetanka Dzhiganska^{*}, Nansi Slaveykova^{*}, Petia Kantareva^{}**

Medical University - Sofia

^{}Affiliate "Prof. Dr. I. Mitev" Vratsa, 3000 „University complex”*

^{**}Faculties in public health, Sofia,1527 „White sea” № 8

Bulgaria, e-mail: tsvetij@abv.bg

ABSTRACT:

The concept of module is closely related to the idea of a flexible syllabus. The search for new approaches to the structuring of curricula for training of health care professionals is carried out with the aim of creating a quality and competitive health professionals at a time of market economy. . The purpose of this study was to explore the views of health care professionals on the use of the modular form of training in medical universities It is made for students of specialties "nurse", "midwife". The results show that the modular training system introduced in affiliate "Prof. Dr. I. Mitev" Vratsa at the Medical University of Sofia improves continuity and consistency in educational content.

KEYWORDS: *modular training, health care professionals*

Въведение: За да се осигури ефективно обучение при непрекъснато усложняване на учебната ситуация, дължащо се на разнородния контингент учащи се /възраст, пол, семейно положение, трудова заетост и др./ е необходимо да се търсят различни начини и средства за реализиране на индивидуални темпове на обучение, за разработване на индивидуални учебни планове и програми. Формалните образователни системи се заменят от академични начини на учене. Един от подходите, който позволява лесно реализиране на индивидуални темпове на обучение е модулният. Модулът е относително автономна част. Той предполага възможно най-оптимално разчленяване на учебното съдържание на относително самостоятелни части. Тези части могат да се изучават една след друга последователно или в съчетание по няколко в зависимост от възможностите на студентите и на учебното заведение. При тяхното съчетаване се спазват изискванията за осъществяване на последователност и приемственост при овладяване на нови знания и умения.

При модулният подход част от учебното съдържание е модулната единица. Тя съдържа относително самостоятелна съвкупност от знания от една или няколко гранични научни области. Съпоставена с класно-урочната система на обучение, модулната единица съдържа знания, съответстващи на учебното съдържание на един, няколко или всички раздели от учебната програма по една учебна дисциплина. Всяка модулна единица завършва със заключителен контрол на овладените знания и умения чрез изпити. По време на изучаването на учебната дисциплина се провежда текущ контрол. Група модулни единици, които се изучават едновременно в определен период от време , образуват по-голяма единица учебно съдържание, наречена модул. Времето за изучаване на даден модул е различно в зависимост от неговия обхват. Обхватът на модула, т.е. броят на модулните

единици в него може да бъде различен. Желателно е един модул да не включва повече от три модулни единици. Това се налага от особеностите на обучаваните, както и от обучаващия контингент: различни потребности за възстановяване, необходими за пълноценното овладяване на новия учебен материал, различия в свободното време на обучаващите.

Целта на настоящето проучване е да се изследва мнението на специалистите по здравни грижи за модулната форма на обучение .

Материал и методи : Проучването е извършено сред 103 студенти от първи и втори курс на специалностите „медицинска сестра” и „акушерка” обучаващи се във Филиал „Проф. д-р И. Митев” гр. Враца към МУ – София. Използвани са социологически и статистически методи. Чрез пряка индивидуална анкета е изследвано мнението на студентите за провежданата модулна форма на обучение.

Резултати: На основата на посочените изходни теоретични постановки във връзка с модулното структуриране на учебния процес във Филиал „Проф.д-р И. Митев” Враца към МУ – гр. София обучението на специалистите по здравни грижи е разпределено в два модула: „теоретичен” и „практически”, които позволяват да се осигури подходящ режим на обучение. Модулите са с продължителност 15 учебни седмици (един учебен семестър). След всеки модул се провежда изпитна сесия, след която е предвидена една седмица за поправителна сесия. Въведената модулна система цели:

- Да се отстранят затрудненията при паралелното изучаване на голям брой учебни дисциплини, което води до затруднения в осъществяването на междупредметните връзки;
- Логически по-добро съчетаване на теоретическото обучение с практическите занятия и клиничната практика;
- Съчетаване на различни форми на обучение в един и същи момент;
- По-добро структуриране по трудност на учебното съдържание;
- Определяне динамиката на работоспособност и умората на обучаваните.

Обучението на специалистите по здравни грижи цели да подготви качествени специалисти за здравеопазването. Професионализмът се изгражда чрез обучение, възпитание и мотивация за успешна професионална реализация. „Създаването” на съвременните медицински специалисти е сериозно предизвикателство пред висшите медицински училища. Те трябва да формират в студентите професионални знания, практически умения и устойчиви мотиви за учене през целия професионален път.

Значителен дял от анкетираните студенти (91,2%) съобщават, че са удовлетворени от обучението по специалността, в която се обучават и то отговаря на техните очаквания. Едва 2,0 % от обучаващите се смятат, че има разминаване между техните очаквания и реалното обучение, видно от Табл.1:

Табл.1. Удовлетвореност на анкетираните студенти от обучението

Удовлетвореност от обучението по специалността	Абсолютна честота	Относителен дял в %
Да, много	31	30,0
Да, удовлетворена съм	63	61,2
Отчасти	7	6,8
Не съм удовлетворена	1	1,0
Изобщо не съм удовлетворена	1	1,0
Общо	103	100,0

Висок е относителният дял на студентите (88,4%), които смятат, че специалността, в която се обучават е подходяща за тях. Относителният дял на анкетираните, които все още не се чувстват уверени, че са направили правилен избор на професия са едва 9,2%. Прави впечатление факта, че няма нито един студент, според който избраната специалност не е подходяща за него. (табл.2)

Табл. 2. Мнение на студентите относно избора на специалност

Подходяща ли е специалността за вас	Абсолютна честота	Относителен дял в %
Да, много е подходяща	50	30,7
Да, подходяща е	94	57,7
Все още не мога да преценя	15	9,2
Донякъде е подходяща	4	2,5
Не е подходяща	0	0,0
Изобщо не е подходяща	0	0,0
Общо	103	100

Анализът на резултатите показва, че 25,0% от анкетираните студенти са информирани за модулната форма на обучение още в началото на обучението си, недостатъчно информирани са 46,3% , а останалите 28,7% съобщават, че не са имали никаква информация за тази учебна форма в началото на обучението си. (Табл.3).

Табл.3. Информираност на студентите за провежданата модулната система при започване на обучението

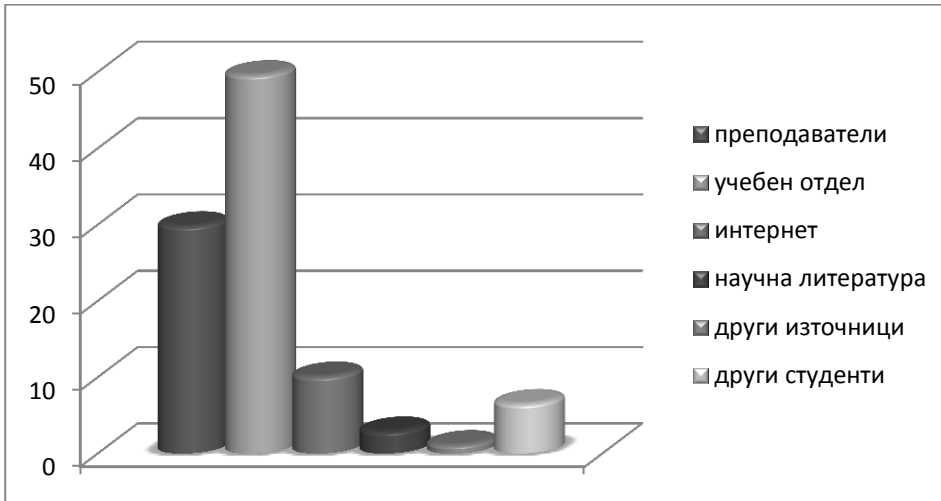
Информираност за модулната система	Абсолютна честота	Относителен дял в %
Да, имах достатъчно информация	26	25,0
Нямах достатъчно информация	48	46,3
Нямах никаква информация	29	28,7
Общо	103	100,0

Въпреки ниската информираност на студентите в началото на своето обучение, повече от половината от тях (68,9%) са удовлетворени от провеждането на учебния процес в модулна система, като най-голям е дялът на тези, които смятат че тази форма на обучение напълно ги удовлетворява – 43,7% , а 25,2% съобщават, че тя ги удовлетворява отчасти, 13,6% – отговарят, че не могат да преценят, не ги удовлетворява 17,5% от изследваните видно от табл.4.:

Табл. 4. Степен на удовлетвореност на студентите от модулната форма на обучение

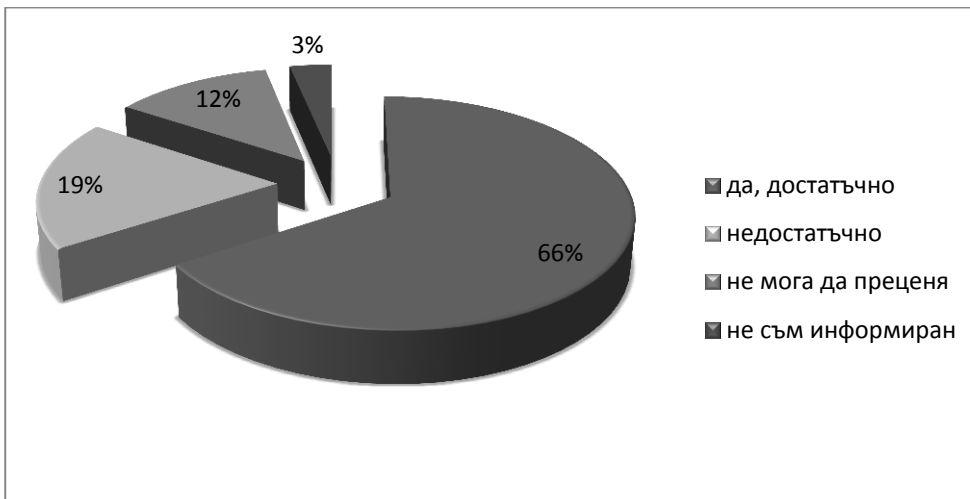
Удовлетвореност от модулната система	Абсолютна честота	Относителен дял в %
Удовлетворява ме напълно	45	43,7
Удовлетворява ме отчасти	26	25,2
Не мога да преценя	14	13,6
Не ме удовлетворява	18	17,5
Общо	103	100,0

Знанието на студентите за протичането на учебния процес е гаранция за ефективността му. Данните от изследването показват, че най-голям дял от обучаваните са получили информация за модулната система - 49,6% от учебен отдел - 29,8% от преподавателите. 10,1% от интернет, 2,9% от научна литература, 6,5% от други студенти и 1,1 % посочват други източници (фиг.1):

Фиг.1 Източници на информация за модулната система на обучение

Въпреки различните източници на информация за модулното обучение значителен дял (65,8%) от анкетираните съобщават, че са получили достатъчно информация. Според 18,5% получената информация е недостатъчна, 12,4% не могат да преценят, а 3,3% съобщават че не са информирани от никого. (фиг.2).

Фиг.2 Получена информация за провежданата форма на обучение в учебното заведение

Информираността на съвременния студент е не само гаранция за добро качество и ефективност на обучението, но и професионално отношение и взаимодействие, които са гаранция за повишаване на удовлетвореността му от учебния процес. Мнението на студентите по отношение на използваните форми на обучение е от значение за разкриването

на проблеми, които могат да бъдат разрешени във висшето училище.

Заключение: Модулната дидактическа система дава възможност за удовлетворяване на индивидуалните потребности на обучаваните. Учебните цели се формулират така, че да дават представа за основните умения, които обучаваният трябва да придобие при завършване на обучението си по съответната модулна програма. Знанието на студентите за протичането на учебния процес е гаранция за ефективността му. Въпреки ниската информираност на анкетираните студенти в началото на своето обучение, повече от половината от тях (68,9%) са удовлетворени от провеждането на учебния процес в модулна система.

Литература:

1. Баева Д., Съвременни форми на обучение в информационното общество, Педагогически новости, 2015
2. Джиганска, Цв., Добрилова, П., Стефанова, К., Холистичен подход в обучението на професионалистите по здравни грижи, сп. Сестринско дело, бр.3, 11-16, 2015
3. Дьяченко, В. К., Организационная структура учебного процесса и ее развитие, Москва, 1989, изд. „Педагогика”
4. Катански, Ч., 2014, Принципи и методика на обучението. С., Сиела
5. Хуторской, А. Современная дидактика. Учебник для вузов, Санкт Петербург, изд. „Питер”, 2001
6. Янкова, Г. Роля на преддипломния стаж за формиране на професионална компетентност, Медицински меридиани, бр.3, с. 34-37, 2012
7. Dobrilova, P., Marinova, P., Quality as a major priority of health care, International Scientific Publications: Educational Alternatives, 2013, Volume 11, Part 2, www.sciencebg.net, 78-86, 2013
8. Secilmis Cihan, K. Unluonen, Evolution of the Practices of Modular Educational System: A Field Study in Anatolian hotel and Tourism Vocational High Schools, I Ad ½ :3-18, 2009
9. www.unesco.org